

Sygn. akt IV KK 185/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Marek Motuk

SSN Igor Zgoliński (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **P. G.**,

ukaranego z art. 95 k.w. i art. 65 § 1 k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 lutego 2021 r.,

kasacji, wniesionej na korzyść ukaranego przez Prokuratora Generalnego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w M.

z dnia 15 października 2018 r., sygn. akt II W (...),

**1. uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia obwinionego P. G. od
zarzutu popełnienia wykroczenia kwalifikowanego z art. 95 k.w.,
zaś w pozostałej części przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu
w M. do ponownego rozpoznania.**

2. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 15 października 2018 r., sygn. II W (...) obwiniony P. G. został uznany za winnego popełnienia dwóch wykroczeń polegających na tym, że:

1. w dniu 23 kwietnia 2018 r. o godzinie 05.55 w M. na ulicy (...) kierował motorowerem marki P. o nr rej. (...) nie posiadając przy sobie wymaganych dokumentów w postaci dowodu rejestracyjnego oraz potwierdzenia zawarcia umowy ubezpieczenia OC, tj. czynu kwalifikowanego z art. 95 k.w.,
2. w tym samym miejscu i czasie umyślnie wprowadził w błąd funkcjonariusza Policji co do swoich danych personalnych, tj. czynu kwalifikowanego z art. 65 § 1 k.w.,

Za popełnienie tych czynów Sąd Rejonowy w M. na podstawie art. 65 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył ukaranemu łącznie karę grzywny w wysokości 500,00 zł. Wyrok uprawomocnił się w dniu 7 listopada 2018 r. (k. 22). Wobec faktu, iż ukarany do dnia 21 lutego 2019 r. nie dokonał tytułem orzeczonej kary grzywny żadnej wpłaty Sąd wystąpił do właściwego miejscowo komornika o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to okazało się bezskuteczne, wobec czego postanowieniem z dnia 25 czerwca 2019 r. zostało umorzone (k. 40, 45, 46).

Kasację na korzyść ukaranego od przedmiotowego wyroku wniósł Prokurator Generalny, działając w trybie art. 521 k.p.k. Zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 95 k.w. oraz art. 2 § 1 k.w., polegające na ukaraniu P. G. m.in. za brak w trakcie prowadzenia samochodu dokumentów w postaci dowodu rejestracyjnego pojazdu oraz dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, podczas gdy w chwili wyrokowania, na skutek nowelizacji z dnia 9 maja 2018 r. przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., poz. 957), nie posiadanie wskazanych dokumentów, poczynając od dnia 1 października 2018 r., nie stanowiło już wykroczenia kwalifikowanego z art. 95 k.w. W efekcie, z obrazą art. 2 § 1 k.w., doszło do zastosowania wobec obwinionego ustawy, która nie była dla niego względniejsza.

W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie P. G. od zarzutu popełnienia wykroczenia kwalifikowanego z art. 95 k.w. oraz przekazanie sprawy w pozostałym zakresie Sądowi Rejonowemu w M. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była oczywiście zasadna i podlegała rozpoznaniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie podniósł skarżący, że w po dacie popełnienia zarzuczanych obwinionemu wykroczeń, lecz jeszcze przed dniem wyrokowania, nastąpiła zmiana stanu prawnego, która miała kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia w kwestii odpowiedzialności P. G. za pierwsze z zarzuczonych mu wykroczeń, polegające na nie posiadaniu w trakcie kontroli policyjnej dokumentów w postaci dowodu rejestracyjnego oraz potwierdzenia zawarcia umowy ubezpieczenia OC.

W przepisie art. 95 k.w. ustawodawca stypizował wykroczenie prowadzenia pojazdu na drodze publicznej bez wymaganych dokumentów. Zakres obowiązku, którego niedopełnienie skutkuje odpowiedzialnością za wykroczenie stypizowane w art. 95 k.w., określa art. 38 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 110 t.j.). W dacie popełnienia czynu, tj. w dniu 23 kwietnia 2018 r., treść tego przepisu w pkt 2 i 3 obligowała kierującego pojazdem do posiadania przy sobie powyższych dokumentów. W wyniku nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957) wymóg powyższy został zniesiony z chwilą wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających przekazywanie informacji do centralnej ewidencji pojazdów o zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego oraz informacji o jego zwrocie. Nastąpiło to w dniu 1 października 2018 r. (vide: Komunikat Ministra Cyfryzacji z dnia 28 czerwca 2018 r., Dz. Urz. Min. Cyfr, z 2018 r., poz. 22).

Zmiana stanu prawnego, skutkująca faktyczną depenalizacją zarzuczonego obwinionemu wykroczenia z art. 95 k.k., obligowały Sąd orzekający w niniejszej sprawie do zastosowania konstrukcji z art. 2 § 1 k.w., nakazującej stosowanie ustawy względniejszej dla sprawcy. Zaniechanie Sądu stanowiło rażącą obrazę powołanego przepisu, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia. P. G. został bowiem ukarany za czyn, który w czasie wyrokowania nie stanowił wykroczenia. Ta okoliczność winna zostać dostrzeżona już w toku kontroli wniosku o ukaranie i skutkować, z uwagi na brak znamion wykroczenia w czynie przypisanym P. G. w pkt. I wniosku o ukaranie, na podstawie art. 62 § 2 k.p.s.w., umorzeniem postępowania w tym zakresie. W razie stwierdzenia okoliczności wyłączających

orzekanie po wszczęciu postępowania, sąd wydaje bowiem postanowienie o umorzeniu.

W niniejszej sprawie Sąd nie dostrzegł owej istotnej zmiany legislacyjnej. W tej sytuacji zasadny był wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku. Rozstrzygnięciem następczym, w części dotyczącej wykroczenia kwalifikowanego z art. 95 k.w., było zatem uniewinnienie P. G., co podyktowane było brzmieniem art. 62 § 3 k.p.s.w. W myśl tego przepisu w razie stwierdzenia, że czyn nie zawiera ustawowych znamion wykroczenia po rozpoczęciu przewodu sądowego, sąd wydaje wyrok uniewinniający.

Konieczne okazało się również uchylenie orzeczenia w części dotyczącej ukarania za wykroczenie z art. 65 § 1 pkt 1 k.w. oraz przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M. Sąd ten uznał bowiem P. G. za winnego popełnienia obu zarzucanych mu wykroczeń i w oparciu o art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu jedną karę grzywny w wysokości 500 zł. Wysokość kary została zatem ukształtowana przez pryzmat popełnienia dwóch wykroczeń. W sytuacji, w której jedno z nich uległo depenalizacji, implikując uniewinnienie obwinionego, zachodzi konieczność przeprowadzenia ponownego postępowania w tej części w celu rozważenia ponownie dyrektyw wymiaru kary i orzeczenia nowej kary za jedno wykroczenie a nadto doprecyzowanie kwalifikacji prawnej tego czynu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku. O kosztach postępowania, w punkcie 2 wyroku orzeczono na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 635 k.p.k.